

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 19 juli 2012*

”Social trygghet för migrerande arbetstagare — Förordning (EG) nr 978/2009 — Artikel 44.2 —
Prövning av rätten till ålderspension — Beaktande av perioder för vård av barn som har fullgjorts i en
annan medlemsstat — Tillämplighet — Artikel 21 FEUF — Fri rörlighet för medborgare”

I mål C-522/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sozialgericht
Würzburg (Tyskland) genom beslut av den 29 oktober 2010, som inkom till domstolen den
9 november 2010, i målet

Doris Reichel-Albert

mot

Deutsche Rentenversicherung Nordbayern,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta,
G. Arestis och D. Šváby (referent),

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: handläggaren A. Impellizzeri,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 januari 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Doris Reichel-Albert, genom J. Schwach, Rechtsanwalt,
- Deutsche Rentenversicherung Nordbayern, genom W. Willeke, Direktor,
- Tysklands regering, genom T. Henze och J. Möller, båda i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom V. Kreuzschitz och M. van Hoof, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

och efter att den 1 mars 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 44.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 284, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Doris Reichel-Albert och Deutsche Rentenversicherung Nordbayern (nedan kallad DRN) och avser att DRN inte har beaktat och tillgodoräknat Doris Reichel-Albert "perioder för vård av barn" och "perioder som ska beaktas" i Belgien, vid beräkningen av hennes framtida ålderspension.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

Förordning (EEG) nr 1408/71

- 3 I artikel 13.2 i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 57, samt rättelse EGT L 323, 1996, s. 38) innehåller ett antal bestämmelser om vilken lagstiftning som ska tillämpas på området. Dessa bestämmelser gäller om inte annat följer av artiklarna 14–17, vilka innehåller olika specialbestämmelser.
- 4 I artikel 13.2 a i förordningen stadgas följande:

"Den som är anställd för arbete inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna medlemsstats lagstiftning, även om han är bosatt inom en annan medlemsstats territorium eller om det företag eller den person som han är anställd hos har sitt säte eller är bosatt inom en annan medlemsstats territorium."
- 5 I artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, som infördes i förordningen genom rådets förordning (EEG) nr 2195/91 av den 25 juni 1991 om ändring av dels förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, dels förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpningen av förordning (EEG) nr 1408/71 (EGT L 206, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 46), stadgas följande:

"Den för vilken lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla utan att lagstiftningen i en annan medlemsstat blir tillämplig på honom enligt någon av reglerna i föregående punkter eller enligt något undantag eller någon särskild bestämmelse i artikel 14–17 skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt uteslutande enligt bestämmelserna i denna lagstiftning."

Förordning (EG) nr 883/2004

- 6 Syftet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, s. 1) som trädde i kraft den 20 maj 2004 är att samordna de nationella sociala trygghetssystemen. Enligt artikel 91 i förordningen ska denna tillämpas från och med den dag då tillämpningsförordningen, förordning nr 987/2009, träder i kraft, det vill säga den 1 maj 2010, och den ersätter samt uppdaterar och förenklar tidigare bestämmelser.
- 7 I artikel 87 i förordningen, "Övergångsbestämmelser", föreskrivs följande:

"1. Ingen rätt skall förvärfas enligt denna förordning för tiden före den dag då den börjar tillämpas.

2. Alla försäkringsperioder och i förekommande fall alla anställningsperioder, perioder av verksamhet som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en medlemsstats lagstiftning före den dag då denna förordning börjar tillämpas i den berörda medlemsstaten, skall beaktas vid fastställandet av rättigheter enligt denna förordning.

3. Om inget annat följer av punkt 1 skall en rättighet enligt denna förordning förvärfas även om rätten hänför sig till ett försäkringsfall som inträffade före den dag då den började tillämpas i den berörda medlemsstaten.

..."

Förordning (EG) nr 987/2009

- 8 I förordning nr 987/2009 fastställs tillämpningsföreskrifter för grundförordning nr 883/2004, enligt artikel 89 i grundförordningen.
- 9 I artikel 44 i förordning nr 987/2009, som har rubriken "Beaktande av perioder för vård av barn", föreskrivs följande:

"1. I denna artikel avses med 'period för vård av barn' perioder som enligt en medlemsstats lagstiftning tillgodoräknas eller ger ett tillägg till en pension uttryckligen på grund av att en person har haft vård om ett barn, oavsett vilken metod som används för att beräkna perioderna och oavsett om de intjänas under vårdtiden eller erkänns retroaktivt.

2. Om en period för vård av barn inte beaktas enligt lagstiftningen i den medlemsstat som är behörig enligt avdelning II i grundförordningen, ska institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning var tillämplig på den berörda personen, på grundval av att personen hade anställning eller bedrev verksamhet som egenföretagare vid den tidpunkt då perioden för vård av barn enligt den lagstiftningen började beaktas för det berörda barnet, fortsatt vara ansvarig för att beakta denna period som en period för vård av barn enligt dess egen lagstiftning, som om vården av barnet ägt rum på dess territorium.

..."

- 10 Artikel 93 i förordningen, med rubriken "Övergångsbestämmelser" har följande lydelse:

"Artikel 87 i grundförordningen ska tillämpas på de situationer som omfattas av tillämpningsförordningen."

Den tyska lagstiftningen

11 Den tyska lagstiftningen föreskriver två mekanismer för att beakta perioder för vård av barn inom ramen för den lagstadgade ålderspensionsförsäkringen. Enligt den första mekanismen beaktas perioder som har ägnats åt vård av barn (Kindererziehungszeiten) såsom obligatoriska avgiftsperioder inom ramen för den lagstadgade ålderspensionsförsäkringen, med resultatet att dessa perioder kan beaktas vid beräkningen av den karenperiod som krävs för att komma i åtnjutande av ålderspension. Enligt den andra mekanismen beaktas perioder (Berücksichtigungszeiten) som inte ger rätt till pension men som "beaktas" vid beräkningen av vissa karenfrister. Härigenom bibehålls skyddet för personer med begränsad förmåga att själva tillgodose sina behov, och värdet av perioder under vilka inbetalningar inte görs ökar.

12 I 56 § i del VI i den tyska socialförsäkringslagen (Sozialgesetzbuch) (nedan kallad SGB VI), med rubriken "Perioder för vård av barn", föreskrivs följande:

"1) Perioder för vård av barn är perioder som ägnas åt vård av ett barn under barnets tre första levnadsår. En vårdperiod tillgodoräknas en av föräldrarna (56 § 1 första meningen punkt 3 och 56 § 3 punkterna 2 och 3 i del I) under förutsättning

1. att föräldern anses ansvara för vården,
2. att vården har ägt rum i Förbundsrepubliken Tyskland eller kan jämföras med sådan vård, och
3. att föräldern inte är förhindrad att tillgodoräkna sig tiden av andra skäl.

...

3) Vården har ägt rum i Förbundsrepubliken Tyskland om föräldern som ansvarar för vården har varit stadigvarande bosatt där tillsammans med barnet. Vård kan jämföras med vård i Förbundsrepubliken Tyskland om den vårdande föräldern har varit stadigvarande bosatt tillsammans med barnet i utlandet och under vårdtiden eller omedelbart före barnets födelse har erlagt lagstadgade avgifter på grund av anställning eller verksamhet som egenföretagare där. Detta gäller också om makarna eller partnerna gemensamt är bosatta i utlandet för det fall den vårdande förälderns make eller partner har erlagt sådana lagstadgade avgifter eller har underlåtit att göra detta enbart med anledning av att han eller hon ingår i den personkrets som avses i 5 § 1 och 5 § 4 eller var befriad från försäkringsplikten.

..."

13 57 § SGB VI, med rubriken "Perioder som ska beaktas", har följande lydelse:

"En period som ägnas åt vård av ett barn till dess att barnet fyller 10 år ska beaktas med avseende på en av föräldrarna under förutsättning att villkoren för tillgodoräkning av en period för vård av barn var uppfyllda under denna period. ..."

14 För barn födda före den 1 januari 1992 nedsätts inbetalningsperioderna vid vård av barn enligt 249 § SGB VI från tre år till tolv månader.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

15 Tyska medborgaren Doris Reichel-Albert var anställd och bosatt i Tyskland till den 30 juni 1980. Därefter uppbar hon arbetslöshetsersättning från nämnda medlemsstat. Utbetalningarna upphörde den 10 oktober 1980.

- 16 Från den 1 juli 1980 till den 30 juni 1986 var Doris Reichel-Albert bosatt i Belgien med sin make, som var anställd i denna medlemsstat. Paret fick under denna tid två barn vilka är födda i Belgien, den 25 maj 1981 respektive den 29 oktober 1984.
- 17 Från den 1 januari 1984 gjorde Doris Reichel-Albert frivilliga inbetalningar till den tyska lagstadgade ålderspensionsförsäkringen.
- 18 Den 1 juli 1986 fick Doris Reichel-Albert, hennes make och deras barn officiellt ställning som bosatta i Tyskland.
- 19 Genom beslut av den 12 augusti och den 28 oktober 2008 avlog DRN Doris Reichel-Alberts begäran om att perioder som hade ägnats åt vård av barn och ”perioder som ska beaktas”, vilka hade fullgjorts under åren i Belgien, skulle beaktas och tillgodoräknas, med motiveringen att vården av barn under denna period hade ägt rum i utlandet. Enbart perioder som inföll från och med den 1 juli 1986, det datum då den berörda familjen åter officiellt ansågs vara bosatt i Tyskland, tillgodoräknades såsom ”perioder som ska beaktas” vad avser vård av barn. Den 1 december 2008 begärde Doris Reichel-Albert omprövning. DRN fann i beslut av den 29 januari 2009 att det saknades skäl att ändra de tidigare besluten.
- 20 Av DRN:s respektive beslut framgår att banden till Doris Reichel-Alberts yrkesmässiga liv i Tyskland inte upprätthölls under åren i Belgien, vare sig genom att hon själv hade anställning eller genom att hennes man hade anställning. Mer än en månad förflöt nämligen mellan det att hennes anställning upphörde – inbegripet perioden av arbetslöshet – och det att vårdperioden inleddes.
- 21 Genom ansökan av den 13 februari 2009 väckte Doris Reichel-Albert talan vid Sozialgericht Würzburg om ogiltigförklaring av det beslut som hade antagits den 29 januari 2009 med anledning av begäran om omprövning. Hon yrkade att DRN skulle förpliktas att beakta perioden 25 maj 1981–30 juni 1986, med avseende på hennes äldsta barn, och perioden 29 oktober 1984–30 juni 1986, vad avser hennes yngsta barn. Till stöd för sin talan åberopade hon dom av den 23 november 2000 i mål C-135/99, Elsen (REG 2000, s. I-10409), och av den 7 februari 2002 i mål C-28/00, Kauer (REG 2002, s. I-1343), samt gjorde gällande att hon under den aktuella tiden inte helt hade lämnat Tyskland för Belgien.
- 22 Sozialgericht Würzburg bedömde att 56 § 3 SGB VI jämförd med artikel 44.2 i förordning nr 987/2009 inte gav Doris Reichel-Albert rätt att tillgodoräkna sig de omtvistade perioderna för vård av barn, vare sig i Tyskland eller i Belgien, eftersom hon varken var anställd eller utövade verksamhet som egenföretagare vid den tidpunkt då nämnda perioder inleddes och att hon därmed hade ”bestraffats” med anledning av att hon hade utnyttjat sin rätt enligt artikel 21 FEUF att fritt röra sig och uppehålla sig inom Europeiska unionens territorium.
- 23 Mot denna bakgrund beslutade Sozialgericht Würzburg att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) Ska artikel 44.2 i [förordning nr 987/2009] tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse, enligt vilken perioder för vård av barn som fullgjorts i en annan medlemsstat i Europeiska unionen enbart ska jämföras med perioder som fullgjorts i den egna medlemsstaten om den vårdande föräldern stadigvarande bott i utlandet tillsammans med barnet och under vårdtiden eller omedelbart före barnets födelse har erlagt lagstadgade avgifter på grund av att han eller hon varit anställd eller egenföretagare där, eller, om makar eller partner gemensamt är bosatta i utlandet, den vårdande föräldrarnas make eller partner har erlagt sådana lagstadgade avgifter eller har underlåtit att göra detta enbart med anledning av att han eller hon ingår i den personkrets som avses i 5 § 1 och 5 § 4 SGB VI eller var befriad från försäkringsplikt enligt 6 § SGB VI (56 § 3 andra och tredje meningarna, 57 § och 249 § SGB VI)?

- 2) Ska artikel 44.2 i förordning [nr 987/2009] utöver vad som kan utläsas av dess ordalydelse tolkas så, att perioder för vård av barn i undantagsfall även ska beaktas när det inte föreligger någon anställning eller verksamhet som egenföretagare, om sådana perioder annars inte skulle tillgodoräknas enligt tillämplig lagstiftning, vare sig i den behöriga medlemsstaten eller i en annan medlemsstat där personen har varit stadigvarande bosatt under vårdtiden?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter i fråga om tillämpningen i tiden (ratione temporis) av artikel 44 i förordning nr 987/2009

- 24 Med beaktande av tidsföljden hos de faktiska omständigheterna i det nationella målet, såsom dessa framgår av punkterna 15–21 i denna dom, samt av tidpunkten för ikraftträdandet av förordning nr 987/2009, ska det först prövas om artikel 44 i förordningen, vilken den nationella domstolen önskar tolkad, tidsmässigt är tillämplig på de faktiska omständigheterna i det nationella målet.
- 25 Det är fast rättspraxis att rättssäkerhetsprincipen i allmänhet utgör hinder för att det fastställs att en unionsrättsakt ska börja gälla från en tidpunkt före dess offentliggörande. Det kan i undantagsfall förhålla sig annorlunda, om det krävs med hänsyn till ett mål av allmänintresse och om berörda personers berättigade förväntningar vederbörligen beaktas och i den mån det tydligt följer av de berörda unionsbestämmelsernas ordalydelse, ändamål eller systematik att de ska ha en sådan verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 mars 2009 i mål C-256/07, Mitsui & Co. Deutschland, REG 2009, s. I-1951, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 26 Unionslagstiftaren har i artikel 97 i förordning nr 987/2009 fastställt att förordningen träder i kraft den 1 maj 2010 utan att något annat skäl eller någon annan bestämmelse i förordningen kan tolkas så, att artikel 44 i förordningen ska tillämpas vid en tidpunkt som tidsmässigt ligger före förordningens offentliggörande. Tvärtom framgår det av artikel 87.1 i förordning nr 883/2004, vilken enligt artikel 93 i förordning nr 987/2009 ska tillämpas på de situationer som omfattas av sistnämnda förordning, att ingen rätt ska förvärfvas enligt denna förordning för tiden före den dag då den börjar tillämpas.
- 27 Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 40 i sitt förslag till avgörande var förordning nr 987/2009 ännu inte tillämplig då DNR fattade de i det nationella målet angripna besluten i vilka Doris Reichel-Albert fick avslag på begäran att de omtvistade perioderna för vård av barn skulle beaktas.
- 28 Härav följer att artikel 44 i förordning nr 987/2009 av tidsmässiga skäl inte är tillämplig med avseende på de faktiska omständigheterna i det nationella målet.
- 29 Under sådana omständigheter är det i princip unionsbestämmelserna om samordning av de nationella systemen för social trygghet i förordning nr 1408/71, tolkade mot bakgrund av relevanta bestämmelser i EUF-fördraget, särskilt de bestämmelser om fri rörlighet för personer till vilka den nationella domstolen har hänvisat, som ska tillämpas på de faktiska omständigheterna i det nationella målet.
- 30 Eftersom förordning nr 1408/71 emellertid inte stadgar några specifika bestämmelser som ska tillämpas för att, vad avser ålderspension, tillgodoräkna tid som har ägnats åt vård av barn i en annan medlemsstat, ska den nationella domstolens frågor förstås så att den huvudsakligen önskar få klarhet i huruvida artikel 21 FEUF i en sådan situation som i det nationella målet ska tolkas så, att den behöriga myndigheten i en medlemsstat, vid beviljandet av ålderspension, ska beakta perioder för vård av barn som fullgjorts i en annan medlemsstat som om perioderna hade fullgjorts inom landet av en person som vid tidpunkten för barnens födelse inte längre arbetade i den förstnämnda medlemsstaten och tillfälligt hade bosatt sig i den andra medlemsstaten utan att vara anställd eller egenföretagare där.

De två frågorna

- 31 Det ska först avgöras vilken av de två berörda medlemsstaternas lagstiftning som ska ligga till grund för bedömningen av huruvida de perioder för vård av barn som Doris Reichel-Albert fullgjort i Belgien mellan 1981 och 1986 ska anses utgöra eller betraktas som jämställda med försäkringsperioder i egentlig mening. Vidare ska det, för den händelse att tysk lag därvid ska anses tillämplig, prövas om villkoren för beaktande av perioder för vård av barn i tysk lagstiftning är förenliga med artikel 21 FEUF.
- 32 Vad beträffar tillämplig lagstiftning kan rätten att få perioderna för vård av barn beaktade, såsom den tyska regeringen korrekt har påpekat vid förhandlingen, endast ske utifrån lagen i den medlemsstat som den berörda personen omfattades av vid barnets födelse.
- 33 Det framgår av handlingarna i det nationella målet att Doris Reichel-Albert, efter att ha varit bosatt, arbetat och gjort inbetalningar till ålderspensionsförsäkringen i Tyskland fram till den 30 juni 1980, flyttade till Belgien, där hon uppbar arbetslöshetsersättning till den 30 oktober 1980 och födde två barn, för att därefter, den 1 juli 1986, ånyo officiellt bosätta sig med sin familj i Tyskland, varefter hon igen började förvärsarbete.
- 34 Även om artikel 13.2 f, vilken infördes i förordning nr 1408/71 genom förordning nr 2195/91, det vill säga efter att Doris Reichel-Albert fullgjort perioder för vård av barn i Belgien, beaktades skulle den ändå sakna betydelse i de förhållanden som är aktuella i målet vid den nationella domstolen, såvitt avser beaktande av perioder för vård av barn i ålderspensionshänseende (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Kauer, punkt 31).
- 35 När en person såsom Doris Reichel-Albert uteslutande har arbetat och gjort inbetalningar i en och samma medlemsstat såväl före som efter det tillfälliga bytet av bostadsort av rent familjemässiga skäl till en annan medlemsstat, i vilken vederbörande aldrig har arbetat eller gjort inbetalningar, föreligger det ett tillräckligt nära samband mellan perioderna för vård av barn och de försäkringsperioder hon har fullgjort i den berörda första medlemsstaten på grund av sitt arbete där (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Elsen, punkterna 25–28, och domen i det ovannämnda målet Kauer, punkt 32). Det är för övrigt med anledning av dessa sistnämnda försäkringsperioder som Doris Reichel-Albert har begärt att DRN ska beakta den tid som hon har ägnat åt vård av barn under sin bortovaro från yrkeslivet.
- 36 Det ska följaktligen fastslås att det är tysk lagstiftning som ska tillämpas med avseende på Doris Reichel-Albert och att hon, såvitt avser beaktandet och tillgodoräkandet för ålderspension av de perioder för vård av barn som ägt rum i Belgien, inte omfattas av belgisk rätt under de berörda perioderna (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Elsen, punkt 28).
- 37 Vad beträffar villkoren för att beakta perioder för vård av barn ska det göras en bedömning av frågan huruvida sådana nationella bestämmelser som de i 56 och 57 §§ SGB VI – enligt vilka perioder för vård av barn som ägt rum utanför Tyskland, i motsats till perioder för vård av barn som ägt rum inom denna medlemsstat, inte beaktas vid beviljande av ålderspension av denna medlemsstats behöriga myndigheter, om inte bland annat den förälder som stått för vårdnaden har varit stadigvarande bosatt tillsammans med sitt barn i utlandet och har gjort inbetalningar under vårdnaden eller omedelbart före barnets födelse till följd av anställning eller verksamhet som egenföretagare som vederbörande har utövat i utlandet – är förenliga med artikel 21 FEUF.
- 38 Domstolen erinrar om att även om medlemsstaterna bibehåller sin behörighet att utforma sina sociala trygghetssystem, måste de likafullt iaktta unionsrätten vid utövandet av denna behörighet, och särskilt fördragets bestämmelser om fri rörlighet för unionsmedborgare i artikel 21 FEUF (se, för ett liknande

resonemang, domen i det ovannämnda målet Elsen, punkt 33, och dom av den 1 april 2008 i mål C-212/06, Gouvernement de la Communauté française och Gouvernement wallon, REG 2008, s. I-1683, punkt 43).

- 39 I punkt 34 i domen i det ovannämnda målet Elsen konstaterade domstolen, beträffande de bestämmelser som är i fråga i det nationella målet i en äldre lydelse, att de missgynnar unionsmedborgare som har utnyttjat den rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier som säkerställs genom artikel 21 FEUF.
- 40 I en situation sådan som Doris Reichel-Alberts, innebär de berörda bestämmelserna att en person som vårdar barn, och som inte har gjort obligatoriska inbetalningar under vårdnaden av barnen eller omedelbart före deras födelse till följd av anställning eller verksamhet som egenföretagare, inte har rätt att få perioderna för vård av barn beaktade vid beräkningen av ålderspension enbart av den anledningen att vederbörande tillfälligt bosatte sig i en annan medlemsstat, även om han eller hon inte själv var anställd eller verksam som egenföretagare i denna andra medlemsstat.
- 41 Härmed behandlas en sådan person i den medlemsstat där han eller hon är medborgare på ett mindre förmånligt sätt än vad som skulle ha varit fallet om vederbörande inte hade använt sig av de rättigheter i fråga om fri rörlighet som följer av fördraget (se dom av den 21 juli 2011 i mål C-503/09, Stewart, REU 2011, s. I-6497, punkt 83 och där angiven rättspraxis).
- 42 Nationella bestämmelser som innebär att vissa av landets egna medborgare missgynnas endast på grund av att de har utövat sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat medför en skillnad i behandling som strider mot de principer som ligger till grund för ställningen som unionsmedborgare, nämligen principen om rätt till samma behandling i rättsligt hänseende vid utövande av rätten till fri rörlighet (dom av den 9 november 2006, i mål C-520/04, Turpeinen, REG 2006, s. I-10685, punkt 22).
- 43 Inte heller har den berörda medlemsstaten visat, eller ens gjort gällande, att en sådan lagstiftning som i det nationella målet kan motiveras av objektiva överväganden och står i proportion till det legitima mål som eftersträvas med de nationella bestämmelserna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2011 i mål C-391/09, Runevič-Vardyn och Wardyn, REU 2011, s. I-3787, punkt 83 och där angiven rättspraxis).
- 44 Det ska således fastslås att det strider mot artikel 21 FEUF att i en situation sådan som den i det nationella målet inte beakta perioder för vård av barn som har fullgjorts utanför det nationella territoriet, såsom det stadgas i 56 och 57 §§ SGB VI.
- 45 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska tolkningsfrågorna, i en sådan situation som den i det nationella målet, besvaras med att artikel 21 FEUF ska tolkas så, att den behöriga myndigheten i en medlemsstat, vid beviljande av ålderspension, ska beakta perioder för vård av barn som fullgjorts i en annan medlemsstat som om perioderna hade fullgjorts inom landet av en person som endast har förvärvsarbetat i den förstnämnda medlemsstaten och som vid tidpunkten för barnens födelse tillfälligt hade slutat förvärvsarbeta och av rent familjemässiga skäl hade bosatt sig i den andra medlemsstaten.

Rättegångskostnader

- 46 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

I en sådan situation som den i det nationella målet ska artikel 21 FEUF tolkas så, att den behöriga myndigheten i en medlemsstat, vid beviljande av ålderspension, ska beakta perioder för vård av barn som fullgjorts i en annan medlemsstat som om perioderna hade fullgjorts inom landet av en person som endast har förvärvsarbetat i den förstnämnda medlemsstaten och som vid tidpunkten för barnens födelse tillfälligt hade slutat förvärvsarbete och av rent familjemässiga skäl hade bosatt sig i den andra medlemsstaten.

Underskrifter